

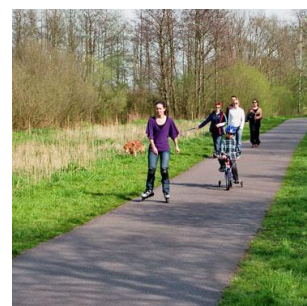
Ecologisch Onderzoek

Bredeweg 14, Waddinxveen

April 2016

Watersnip-rapport 16A014

Colofon

Titel	Ecologisch Onderzoek
Subtitel	Bredeweg 14, Waddinxveen
Status rapport	Eindrapportage
Projectnummer	16A014
Datum uitgave	April 2016
Samenstellers	Amy van den Brink, adviseur Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	IntROview B.V. Sterrenlaan 24 2743 LS Waddinxveen
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. W.P. Kaandorp

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	7
2	TOETSINGSKADER	9
2.1	EUROPESE RICHTLIJNEN	9
2.2	LANDELIJK NATUURBELEID- EN WETGEVING.....	9
2.2.1	<i>Natuurbeschermingswet 1998</i>	<i>9</i>
2.2.2	<i>Flora- en Faunawet</i>	<i>10</i>
2.2.3	<i>Natuurnetwerk Nederland.....</i>	<i>12</i>
2.2.4	<i>Visie Ruimte en Mobiliteit (2014) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)</i>	<i>13</i>
3	LOCATIEBESCHRIJVING	15
3.1	HUIDIGE SITUATIE	15
3.2	PLANNEN	16
4	ECOLOGISCH ONDERZOEK	17
4.1	METHODE	17
4.2	FLORA.....	17
4.3	FAUNA	18
4.3.1	<i>Vogels</i>	<i>18</i>
4.3.2	<i>Vissen.....</i>	<i>21</i>
4.3.3	<i>Amfibieën</i>	<i>21</i>
4.3.4	<i>Zoogdieren.....</i>	<i>22</i>
4.3.5	<i>Vleermuizen</i>	<i>22</i>
4.3.6	<i>Reptielen</i>	<i>26</i>
4.3.7	<i>Overige soorten</i>	<i>26</i>
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	27
5.1	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	27
5.2	ALGEMENE ZORGPLICHT	28
6	BRONNEN.....	29

1 Inleiding

Duurzaam Glas Waddinxveen B.V., gevestigd te Bergschenhoek, is bezig met de herinrichting van het terrein aan de Bredeweg 14 te Waddinxveen. De op het terrein aanwezige schuren en loodsen worden gesloopt. Er wordt een compensatiewoning gerealiseerd en het huidige woonhuis wordt in pandig verbouwd tot twee wooneenheden. Er vinden geen ingrepen aan sloten plaats.

De initiatiefnemer van de voorgenomen plannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Flora- en Faunawet).
Beschermde plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermde diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden;
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing Natuurbeschermingswet 1998);
- Er wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland aangetast worden (Toepassing Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, Compensatiebeginsel Natuur, Recreatie en Landschap).

Om te onderzoeken of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden, middels een bureaustudie en onderzoek naar de aanwezige flora en fauna door een deskundige op het gebied van ecologie.

In juli 2015 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht worden waar mogelijk maatregelen beschreven gericht op het voorkomen van schade.

Figuur 1: Ligging plangebied (met rode cirkel aangegeven).

2 Toetsingskader

2.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormt de Natura2000 een netwerk van beschermde natuurgebieden. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt.

Deze richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrichtlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de natuurbeschermingswet (gebiedsbescherming paragraaf 2.2.1) en de Flora- en faunawet (soortenbescherming paragraaf 2.2.2).

2.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

2.2.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

De Natuurbeschermingswet 1998 is opgesteld voor de bescherming van natuurgebieden in Nederland, zoals Beschermde Natuurmonumenten en Natura2000-gebieden. In de Natuurbeschermingswet wordt bepaald wat mag en niet mag in de beschermde gebieden. Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de waarden van het gebied mogen niet plaatsvinden zonder vergunning.

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura2000-gebied of beschermd natuurmonument. De dichtstbijzijnde Natura2000-gebieden, 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein', 'De Wilck' en 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck', bevinden zich op respectievelijk 10 km ten oosten, 10 ten noordwesten en 13 km ten noordoosten van het plangebied. Vanwege de afstand tot het plangebied zullen de geplande werkzaamheden geen directe invloed hebben op deze Natura2000-gebieden.

Doelsoorten van het gebied 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein' zijn Kleine zwaan, Smient, Krakeend en Slobeend. Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'De Wilck' zijn Kleine zwaan en Smient. Doelsoorten van het gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' zijn Gestreepte waterroofkever, Bittervoorn, Kleine Modderkruiper, Meervleermuis, Noordse woelmuis, Groenknolorchis, Platte schijfhoren, Roerdomp, Woudaapje, Purperreiger, Zwartkopmeeuw, Zwarte stern, Snor, Rietzanger, Grote karekiet, Grote zilverreiger, Kolgans, Smient en Krakeend.

Een deel van deze doelsoorten komt uitsluitend voor binnen het Natura2000-gebied. Andere soorten, zoals Smient, Krakeend, Slobeend, Kleine zwaan en Kolgans foerageren ook in de ruimere omgeving van het Natura2000-gebied. Het plangebied ligt binnen de actieradius van deze doelsoorten. Door afwezigheid van brede sloten is het huidige plangebied echter niet geschikt voor de doelsoorten. Het plangebied ligt te midden van kassengebied (zie figuur 1) en heeft een grotendeels verhard terrein. De kleine graspercelen die deel uit maken van het plangebied liggen vlak bij de bebouwing en de weg. Ook het aan de noordkant direct aangrenzende akkerland ligt ingeklemd tussen kassen. De cultuurdruk in en rondom het plangebied is hoog. Schade door de voorgenomen plannen aan de doelsoorten van het Natura2000-gebied is dus uitgesloten.

2.2.2 Flora- en Faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet (FF-wet) van kracht geworden. De Flora- en faunawet is opgesteld om in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen. Van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen zijn er ongeveer 500 beschermd voor de wet. Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a; (ver)bouwen, slopen, of wegen aangelegd, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd.

De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. De soorten zijn onderverdeeld in drie categorieën: algemeen beschermde soorten (tabel 1 FF-wet), overige soorten (tabel 2 FF-wet) en streng beschermde soorten (tabel 3 FF-wet). Soorten uit tabel 3 zijn tevens ingedeeld in beschermde soorten die vallen onder het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten en beschermde soorten die vallen onder Bijlage IV van de Habitatrichtlijn.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, geldt voor de algemeen beschermde soorten uit tabel 1 een vrijstelling. Ook voor de soorten uit tabel 2 kan een vrijstelling gelden, onder voorwaarde dat er gehandeld wordt volgens een door het ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Wanneer het opstellen van een gedragscode niet mogelijk is of niet voldoende blijkt te zijn, moet voor de beschermde soorten uit tabel 2 een ontheffing worden aangevraagd bij de Rijksdienst van Ondernemend Nederland. Voor soorten in tabel 3 dient een ontheffing aangevraagd te worden op grond van een wettelijk belang uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten of een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Deze wettelijk omschreven belangen zijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling (niet van toepassing bij soort van bijlage IV van Habitatrichtlijn).

Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

NB. Binnen afzienbare tijd gaat de aanvraag van ontheffingen naar het Provinciaal samenwerkingsverband, Bij Twaalf. Indien de flora en faunawet is aangehaakt bij de omgevingsvergunning blijft de gemeente het bevoegd gezag en aanspreekpunt.

Door het nemen van (mitigerende) maatregelen kan een ontheffingsaanvraag in de meeste gevallen voorkomen worden. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade. Deze mitigerende maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

Ook het integreren van ecologische maatregelen in onderdelen van het plan met het oog op consolideren van het leefgebied voor populaties kunnen een ontheffingsaanvraag voorkomen.

In het kader van de Flora- en faunawet zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de FF-wet vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feite of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

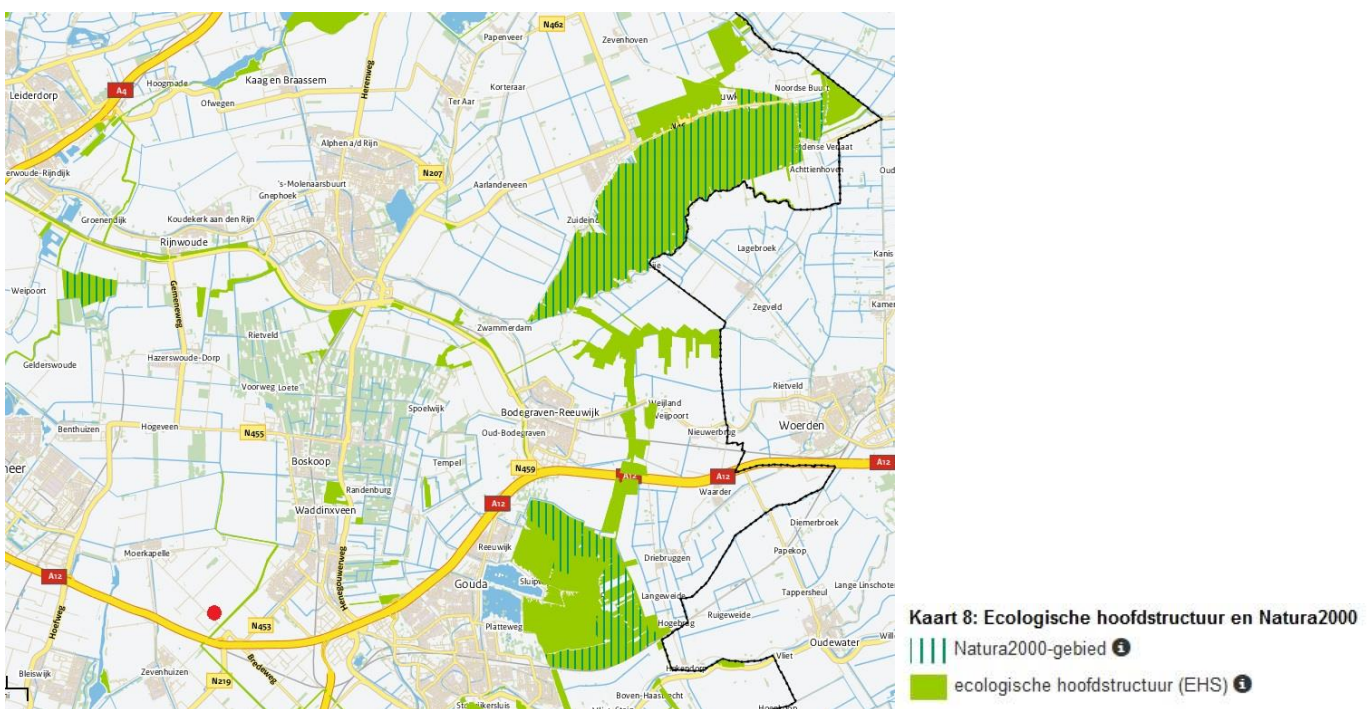
Overigens geldt voor alle planten- en diersoorten de algemene zorgplicht uit artikel 2 van de FF-wet. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

2.2.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland in de wet benoemd als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van natuurgebieden in Nederland om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Via dit netwerk kunnen planten en dieren zich verspreiden, waardoor de kans op uitsterven verkleind wordt. De EHS bestaat uit:

- Natura 2000 gebieden;
- bestaande natuurgebieden, zoals de Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, die beheerd worden volgens agrarisch natuurbeheer en;
- grote wateren, zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en Waddenzee.

Figuur 2: Ecologische hoofdstructuur en Natura2000 in de omgeving van het plangebied (met rode stip aangegeven).

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990, en via de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ (2006) voortgezet in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, opgesteld door het Ministerie van I&M (2012). In 1995 werden de doelsoorten en natuurdoeltypen gedefinieerd, die in 2000 werden doorgevoerd in de provinciale plannen. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de uitvoering van de EHS. De natuur in de EHS is beschermd middels een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de EHS zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Het plangebied maakt geen deel uit van EHS-gebied (zie figuur 2). Er zijn ook geen bijzondere landschapselementen aanwezig in het plangebied.

Ten oosten van het plangebied liggen enkele EHS-gebieden en loopt een ecologische verbindingszone. De afstand van het plangebied tot deze verbindingszone bedraagt ongeveer 500 m. Het dichtstbijzijnde grotere EHS-gebied bevindt zich ongeveer 3,75 km ten zuidoosten van het plangebied. Het plangebied ligt in een zone met hoge cultuurdruk, dicht bij rijksweg A12 en te midden van kassen die 's nachts voor veel lichtverstoreng zorgen (zie figuur 1). Gezien de ligging van het plangebied en de afstand tot EHS-gebied zullen de geplande werkzaamheden geen schade aan de EHS veroorzaken.

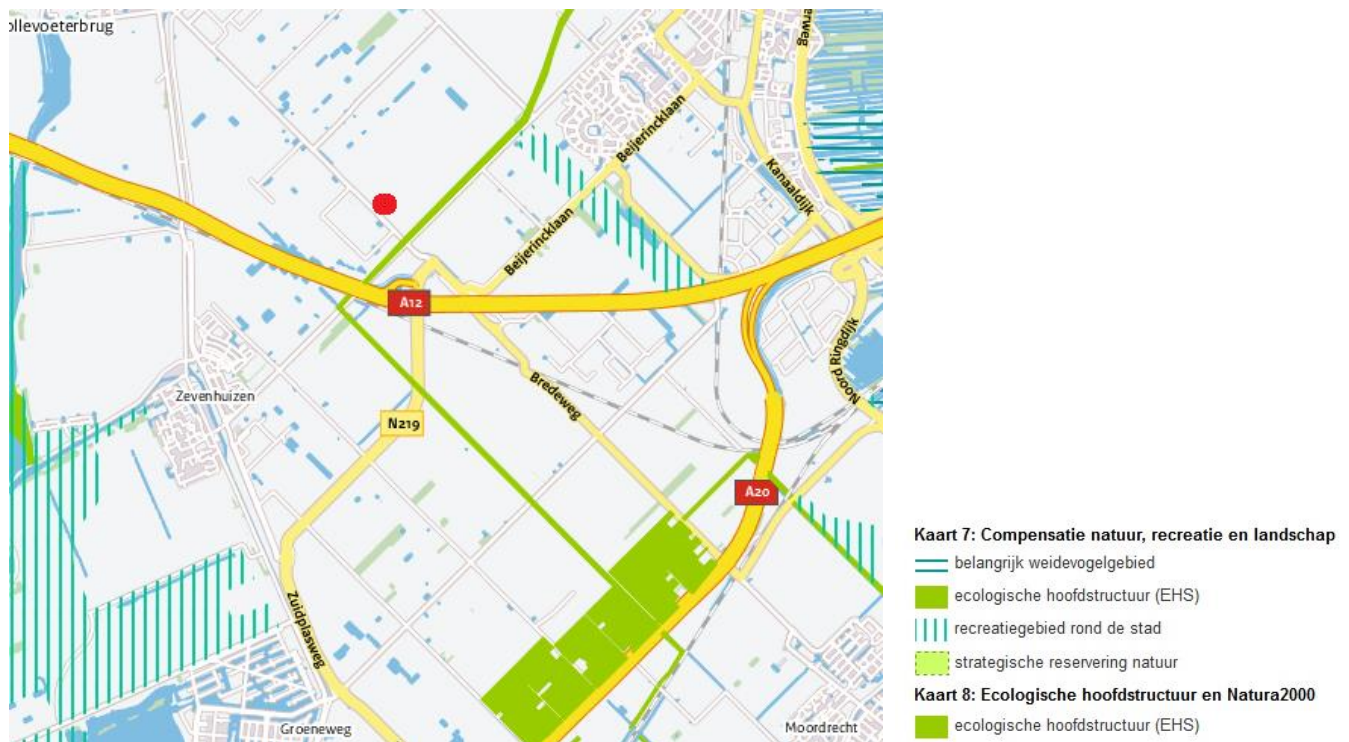
2.2.4 Visie Ruimte en Mobiliteit (2014) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

Op 9 juli 2014 is de Visie ruimte en mobiliteit (VRM) vastgesteld door de Provinciale Staten. Deze visie geeft op regionaal niveau invulling aan de ruimtelijke ordening en maatregelen op het gebied van verkeer en vervoer.

De belangrijkste doelen van deze nieuwe visie zijn:

- Ruimte bieden aan ontwikkelingen;
- Aansluiten bij de maatschappelijke vraag naar woningen, bedrijfsterreinen, kantoren, winkels en mobiliteit;
- Allianties aangaan met maatschappelijke partners;
- Minder toetsen op regels en meer sturen op doelen.

De Visie ruimte en mobiliteit bestaat uit; De Visie ruimte en mobiliteit, het Programma mobiliteit, het Programma ruimte en de Verordening ruimte 2014.

Figuur 3: Aanwezige EHS en andere landschappelijke elementen in de omgeving van het plangebied (plangebied met rode stip aangegeven).

Het ontwikkelen van nieuwe plannen kan inbreuk maken op te beschermen waarden in het landschap. In sommige gevallen is het noodzakelijk dat er compensatie plaatsvindt als er specifieke natuur-, recreatie- of landschapswaarden verloren gaan. GS heeft hiervoor in mei 2013 de beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 vastgesteld). Deze beleidsregel is opgenomen in de Visie ruimte en mobiliteit.

In deze beleidsregel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;

- de Ecologische Hoofdstructuur;
- de belangrijke weidevogelgebieden;
- de recreatiegebieden om de stad;
- strategische reservering natuur;
- de karakteristieke landschapselementen.

Biotopen voor Rode lijstsoorten zijn niet langer compensatieplichtig.

Behalve een EHS-verbindingszone is geen van de bovenstaande elementen in de directe omgeving van het plangebied aanwezig (zie figuur 3). De EHS is reeds genoemd in paragraaf 2.2.3. Recreatiegebieden rond de stad bevinden zich op ruime afstand van het plangebied.

3 Locatiebeschrijving

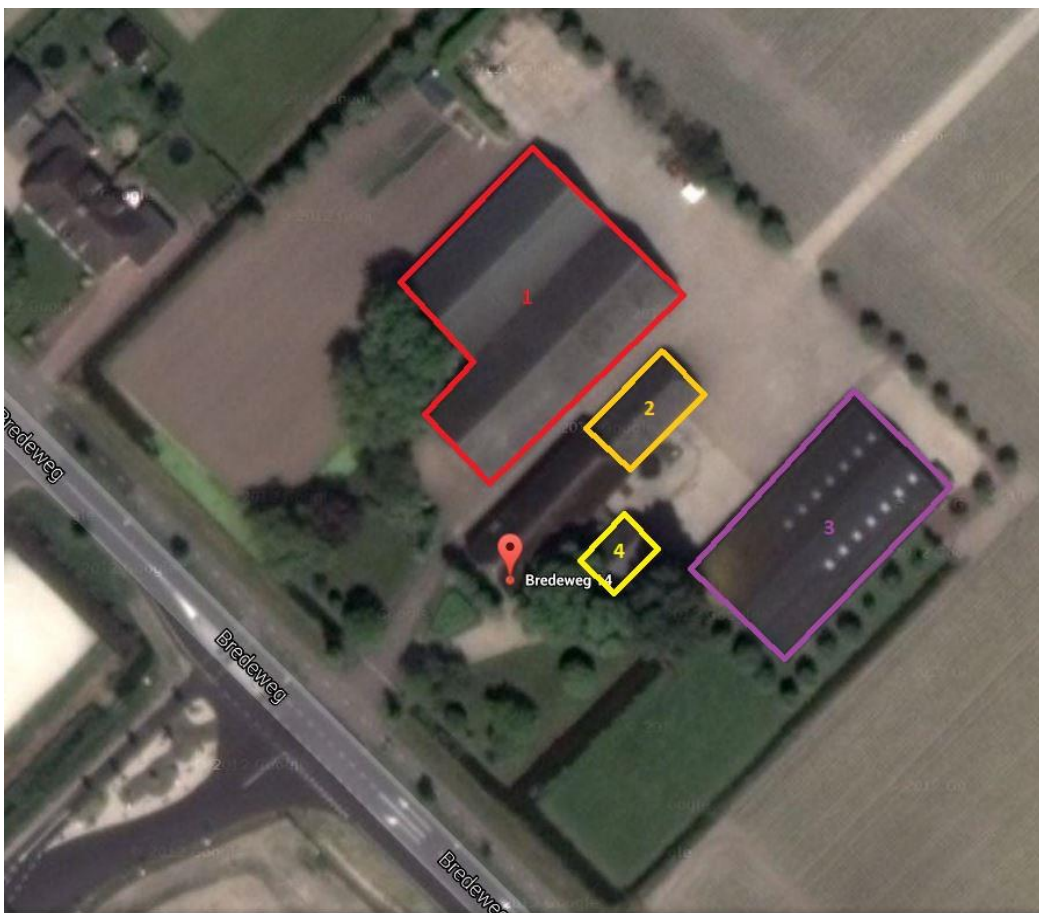
3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de kilometervakken met de Amersfoortse coördinaten: 101-448 en 101-449.

Binnen het plangebied bevinden zich diverse opstallen (zie figuur 4). Er staat een woonhuis met daarachter een stenen schuur (nr. 2), een grote aardappelloods (nr. 1), een grote stenen loods (nr. 3) en een kleine stenen schuur (nr. 4). Het terrein is grotendeels verhard. Aan de noordwest- en zuidoostzijde bevinden zich twee kleine graspercelen. Het plangebied wordt behalve aan de noordoostkant door smalle sloten begrensd. Aan de noordwestzijde ligt een naburig erf, aan de noord- en oostzijde akkerland. Aan de zuidoostzijde bevindt zich de weg.

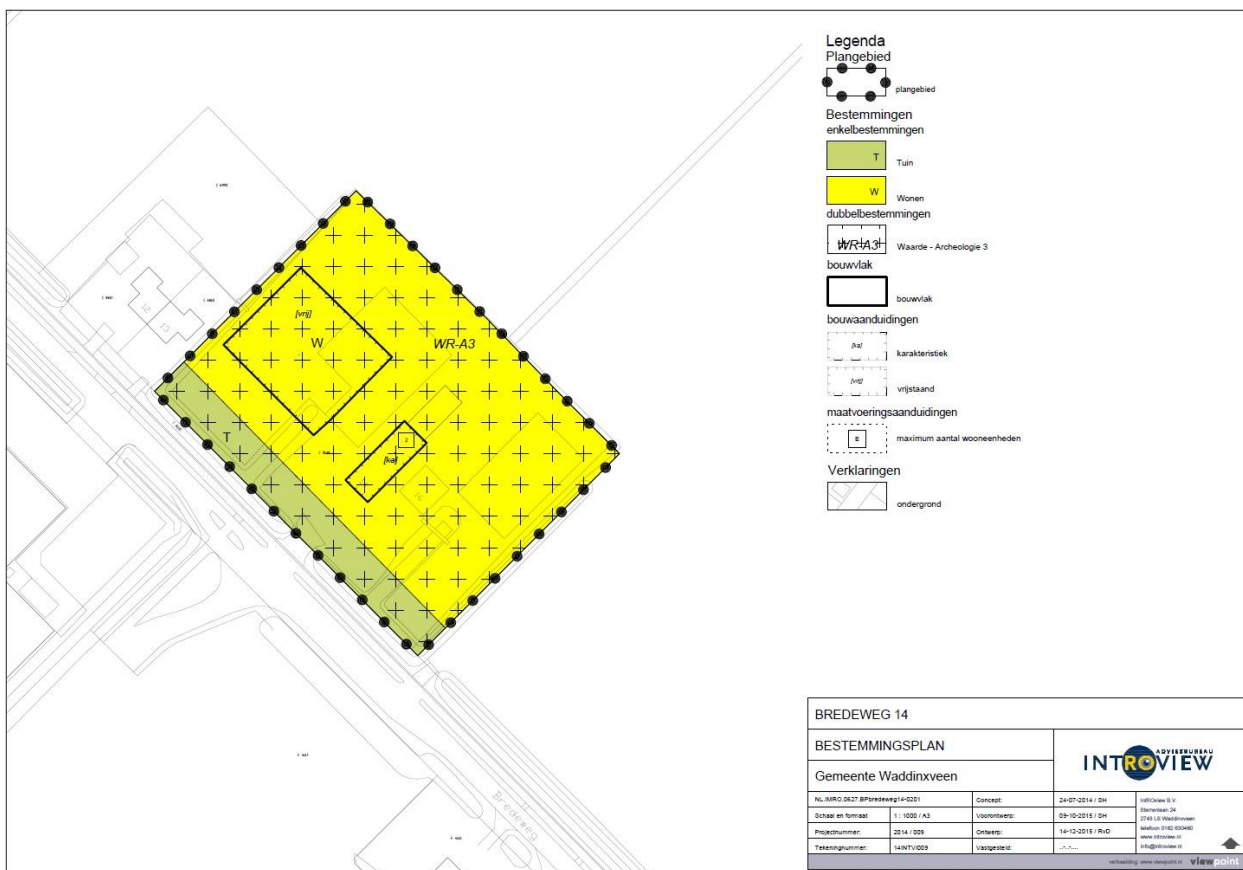
Figuur 3: Locatie plangebied

Figuur 4: Huidige situatie plangebied.

3.2 Plannen

De in het plangebied aanwezige schuren en loodsen worden gesloopt om plaats te maken voor een compensatiewoning (zie figuur 5). Het huidige woonhuis wordt inpandig verbouwd tot twee wooneenheden. Het exterieur blijft voorsnog in tact. Er vinden geen ingrepen aan sloten plaats.

Figuur 5: Geplande nieuwe situatie.

4 Ecologisch onderzoek

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke (streng) beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op woensdag 8 juli 2015 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Tijdens deze inventarisatie is tevens een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen. De binnen het plangebied aanwezige sloten blijven bij de geplande maatregelen ongemoeid. Er is daarom geen sloot- en/of visonderzoek uitgevoerd. Wel is gekeken naar de geschiktheid van het biotoop.

Figuur 6: Grasperceel en vegetatie aan noordwestzijde van het plangebied, gezien in zuidwestelijke richting.

4.2 Flora

Tijdens het veldbezoek op 8 juli 2015 is een inventarisatie gedaan van de vegetatie binnen het plangebied. Langs de sloot aan de noordwestzijde staat een rij knotwilgen. Er bevindt zich aan deze zijde een grasperceel, dat onlangs gemaaid is. Aan de noordzijde van dit grasperceel bevindt zich een haag van Laurier.

Aan de noordoostzijde, op de grens met de graanakker zijn diverse algemene plantensoorten aangetroffen, zoals Fluitekruid, Koolzaad, Harig wilgenroosje, Paardenbloem. Er staat een rij bomen met o.m. knotwilg, Els en Berk. Enkele van deze bomen hebben een stamdiameter van > 30 cm. Voor het woonhuis (zuidwestkant) staan enkele leilindes. Ten zuiden van de kleine stenen schuur staan een hoge Es en Esdoorn met beiden een stamdiameter van > 30 cm. De oevers van de sloten zijn veelal met Klimop begroeid. Achter de schuren 1, 3 en 4 staan diverse bomen zoals Es, Edsoorn, Schietwilg, Conifeer en algemene plantensoorten zoals Haagbeuk, Fluitenkruid, Braam, Kleefkruid en Paardenbloem. Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Het plangebied is ook geen geschikt biotoop voor beschermde plantensoorten, die vaak specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving. Beschermde plantensoorten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

Figuur 7: Vegetatie aan zuidoostzijde van het plangebied.

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. De nesten van alle vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw, Huismus en verschillende uilensoorten, zijn jaarrond beschermd.

Bij het veldonderzoek op 8 juli 2015 werden binnen en net ten noorden van het plangebied meerdere exemplaren van de Witte kwikstaart gezien. Er werden geen andere vogelsoorten aangetroffen binnen het plangebied.

Bureaustudie wijst uit dat Gierzwaluw en Huismus niet voorkomen in de directe omgeving van het plangebied. De Huismus vindt zijn voedsel (bessen, zaden) op de grond, in stedelijke omgeving. In het huidige plangebied en de directe omgeving ervan ontbreekt dergelijk voedsel, waardoor het plangebied niet interessant is voor de Huismus.

Uit de bureaustudie blijkt dat de Gierzwaluw, evenals de Huismus, meer dan vijf jaar niet in de directe omgeving van het plangebied is aangetroffen.

De Steenuil is recentelijk in de omgeving van de 5^e Tochtweg aangetroffen, op ruime afstand van het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied is deze soort meer dan vijf jaar niet gezien. Omdat het plangebied wat de geografische ligging betreft wel potentie heeft voor de Steenuil is bij het veldbezoek met extra aandacht gelet op sporen (mestvlekken, nestmateriaal, braakballen) die op de aanwezigheid van de Steenuil zouden kunnen duiden.

Uit de bouwkundige inspectie van de grote loodsen (nrs. 1 en 3) is gebleken dat deze ongeschikt zijn als broedlocatie voor vogels. De loodsen hebben goed sluitende deuren die gewoonlijk gesloten zijn (zie figuur 11). Invliegopeningen ontbreken. Kieren tussen de wanden en dakbedekking zijn dichtgezet met purschuim. Nesten zijn in de grote loodsen dan ook niet aangetroffen.

Tijdens het veldbezoek is in de kleine stenen schuur (nr. 4) wel een nest gevonden. Het betreft een oud en verlaten nest, waarschijnlijk van een Boerenzwaluw. In het dak en het plafond van deze schuur zit een opening waardoor er invlieggelegenheden is. Andere nesten of aanwijzingen voor nesten zijn hier niet aangetroffen. In de stenen schuur achter het woonhuis (nr. 2) zijn mestsporen op de vloer aangetroffen, maar niet onder de plaatsen waar zich een gat in de zoldering bevindt. Waarschijnlijk zijn deze mestsporen afkomstig van een incidenteel binnengevlogen vogel, mogelijk een duif. Braakballen of andere aanwijzingen voor de aanwezigheid van uilen (specifieke mestsporen, nestmateriaal) zijn in geen van de schuren aangetroffen. De schuren zijn zeker niet in gebruik bij de Steenuil.

Figuur 8: Invliegopening in de kleine stenen schuur naast het woonhuis. Rechts de onderkant van het pannendak.

Het woonhuis is voorzien van een rieten dakbedekking. Op de hoeken bevinden zich enkele openingen in deze rieten dakbedekking (zie figuur 9). Op de zolder werden echter nergens braakballen of mestsporen gevonden die kunnen wijzen op de aanwezigheid van de Steenuil.

Figuur 9: Opening in de rieten dakbedekking van het woonhuis en interieur van de zolderverdieping.

In de gevels van het woonhuis bevinden zich ventilatieopeningen die toegang geven tot de ruimte tussen het plafond van de begane grond en de vloer van de zoldering (zie figuur 10). Deze ventilatieopeningen zijn voorzien van een traliewerk. Op een plaats in de oostgevel waar dit traliewerk kapot is, werden veren en mestsporen van een duif gevonden. Braakballen of mestsporen van de Steenuil werden ook hier niet aangetroffen. Het woonhuis is niet in gebruik bij deze soort.

Het woonhuis beschikt over enkele vertrekken op de begane grond. Hier zijn geen invliegopeningen gevonden voor vogels.

*Figuur 10: Links: oostelijke gevel woonhuis met ventilatieopeningen.
Rechts: veren en mestsporen van een duif in een van de ventilatieopeningen.*

Er zijn binnen het plangebied geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Het plangebied is ook niet geschikt voor vogels met jaarrond beschermde nesten en deze worden er op grond van de bureaustudie en het bouwkundig- en veldonderzoek niet verwacht.

4.3.2 Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat de (streng) beschermde Kleine modderkuiper (FF-wet tabel 2) en Bittervoorn (FF-wet tabel 3, Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomen in de omgeving van het plangebied.

De sloten binnen het plangebied (zie figuur 11) zijn vrij smal. Grote gedeelten van de slootkanten zijn met Klimop begroeid. Het water in de sloten is vrij helder maar grotendeels door kroos bedekt, waardoor de sloten geen aantrekkelijk biotoop voor de Bittervoorn en Kleine modderkruiper vormen.

Bij de voorgenomen plannen blijven de sloten overigens ongemoeid. Schade aan (streng) beschermde vissoorten is dan ook niet aan de orde.

Figuur 11: De sloten binnen het plangebied zijn grotendeels door kroos bedekt.

4.3.3 Amfibieën

De verwachting is dat algemeen beschermde soorten, zoals de Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander (allen FF-wet tabel 1) voorkomen binnen het plangebied.

Uit de bureaustudie blijkt dat de streng beschermde Rugstreeppad (FF-wet tabel 3, Habitatrichtlijn Bijlage IV en Rode lijst status 'gevoelig') niet voorkomt in de directe omgeving van het plangebied. De soort is wel aan de noordkant van Waddinxveen aangetroffen. De actieradius van de Rugstreeppad is vrij groot.

De sloten binnen het plangebied zijn niet geschikt als voortplantingsgebied voor de Rugstreeppad. De Rugstreeppad maakt voor de voortplanting gebruik van ondiepe poelen waarin het water snel opwarmt. Het water in de aanwezige sloten is daar te diep voor en bovendien is de waterkwaliteit van de sloten van het plangebied onvoldoende.

De Rugstreeppad kan zich ter overwintering ingraven in braakliggende grond/zand. Om te voorkomen dat de Rugstreeppad zich in het gebied vestigt en zich gaat ingraven eind oktober/november dient voorkomen te worden dat er rond die tijd braakliggende hopen grond/zand op het terrein liggen. In de noordhoek van het plangebied liggen enkele hopen snoeiafval. Om te voorkomen dat dit een aantrekkelijke plek wordt voor de Rugstreeppad om zich voor de winterperiode in te graven is het advies deze hopen voor medio oktober te verwijderen (zie figuur 12).

Ook moet voorafgaande en tijdens het voortplantings-seizoen (half april tot en met juli) voorkomen worden dat er tijdens de werkzaamheden poelen en plassen ontstaan op het perceel, in bijv. bandensporen, waarin de Rugstreeppad eieren af kan zetten.

Er zijn verder geen streng beschermde amfibieën aangetroffen binnen het plangebied en deze worden ook niet verwacht gezien de biotoopeisen van deze soorten.

Figuur 12: De hopen snoeihout in de noordhoek van het terrein, die i.v.m. de eventuele vestiging van de Rugstreppad beter verwijderd kunnen worden.

4.3.4

4.3.5 Zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat de algemeen beschermde zoogdieren, Haas, Konijn en Mol (FF-wet tabel 1) voor kunnen komen in de directe omgeving van het plangebied. Tijdens de veldbezoeken zijn deze soorten niet waargenomen, maar er kan niet worden uitgesloten dat deze soorten niet aanwezig zijn.

Er zijn geen streng beschermde zoogdiersoorten waargenomen binnen het plangebied en deze worden ook niet verwacht, vanwege gebrek aan geschikt leefgebied voor deze soorten op deze locatie.

4.3.6 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn strikt beschermd (FF-wet tabel 3 / Habitatrichtlijn Bijlage IV).

Uit de bureaustudie blijkt dat er enkele streng beschermde vleermuissoorten voorkomen in de ruimere omgeving van het plangebied, zoals Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis

en Laatvlieger. Tijdens het veldbezoek op 8 juli 2015 is een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

Figuur 13: De aardappelloods (nr. 1)

De grote aardappelloods (nr. 1, zie figuur 13 en 14) is niet meer in gebruik en staat leeg. De wanden zijn opgetrokken uit hout en damwandplaat.

De (schuif-)deuren sluiten goed en er zijn geen kieren of gaten in de wanden of het dak aangetroffen. Op diverse plaatsen zijn kieren tussen de wanden en het dak afgedicht met porschuim. De loods bestaat uit twee grote ruimten, elk voorzien van een smalle gang in lengterichting aan de noordwestkant.

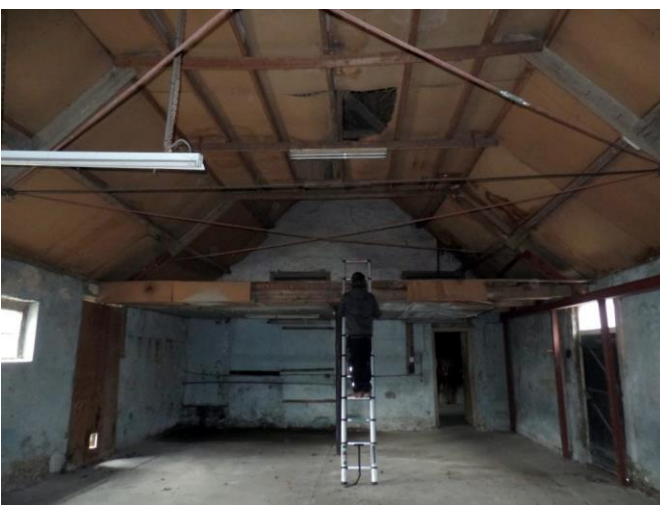
Figuur 14: Interieur van een van beide ruimtes en gangen van de aardappelloods.

De gang langs het meest noordwestelijk gelegen deel heeft een verdieping. Behalve muizenkeutels werden er geen mestsporen gevonden in de verschillende ruimtes. Voor vleermuizen zijn de ruimtes ongeschikt door het ontbreken van invliegopeningen en doordat er binnenin de ruimtes geen beschutting is. Dakbeschot en spouwmuren ontbreken.

Figuur 13: Gezicht vanaf de noordkant op het woonhuis en de stenen schuren, rechts op de foto nr. 2, links nr. 4.

De vaste stenen schuur achter het woonhuis (nr. 2, zie figuur 13) heeft muren van baksteen en een pannendak. Een spouw ontbreekt. Het interieur bestaat uit een hoge ruimte, met twee zoldergedeelten op verschillend niveau. Het laagste, open zoldergedeelte van hout met asbestplaten is redelijk in tact. Het hogere zoldergedeelte en het dak, dat uit een pannendeckking zonder dakbeschot bestaat, verkeren in slechte staat. Er is geen beschutting onder het dak en via de vele gaten in de dakbedekking tocht het flink op de zolderingen. Hierdoor is het gebouw ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

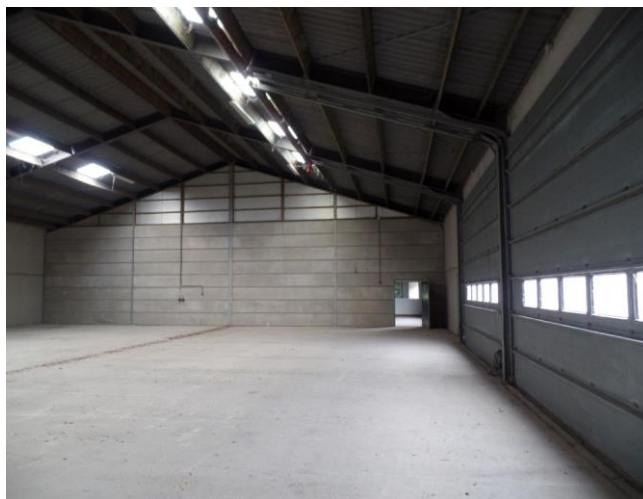
Figuur 14: Interieur van de stenen schuur achter het woonhuis (nr.2); rechts de hoge zoldering.

De gevels van het woonhuis vertonen geen kieren, scheuren of gaten, afgezien van het gat in de achtergevel dat toegang biedt tot de zolder en de ventilatieopeningen met roosters. De muren van het woonhuis zijn enkelsteens, een spouw ontbreekt. De houten lijsten onder het rieten dak zitten strak tegen de gevel en vertonen geen kieren. Achter de raamluiken bevindt zich een ruimte, maar deze is te groot en te open om voor beschutting voor vleermuizen te zorgen.

De zolderverdieping is niet geschikt voor vleermuizen doordat deze ruimte geen enkele beschutting biedt (zie figuur 9). Een dakbeschot aan binnenzijde ontbreekt. De ruimte achter de ventilatieopeningen in de gevels is ongeschikt doordat het in deze ruimte flink tocht via alle openingen. Een beschutte plek ontbreekt hier eveneens.

Andere ruimtes in het woonhuis zijn evenmin geschikt doordat ze niet toegankelijk zijn via een open verbinding met buiten. Er zijn nergens mestsporen van vleermuizen aangetroffen, alleen enkele muizenkeutels in een van de vertrekken op de begane grond. Het is uitgesloten dat vleermuizen gebruik maken van het woonhuis.

De grote stenen loods aan zuidoostkant van het terrein (nr. 3, zie figuur 15) is voorzien van een kunststof golfplaatdak. Het interieur bestaat uit twee grote ruimtes, zonder kieren of gaten. De muren beschikken niet over een spouw. Invliegopeningen ontbreken en de deuren sluiten goed. Voor vleermuizen is dit gebouw ongeschikt doordat beschutte plekken en invliegopeningen ontbreken.

Figuur 15: Exterieur en interieur van de grote stenen loods aan de zuidoostkant van het plangebied (nr.3).

In de kleine schuur aan zuidoostzijde (nr. 4) bevindt zich een zoldering van astbestplaat over de gehele ruimte. Er zitten enkele gaten in deze laag, waardoor de het pannendak te zien is. De pannen liggen op een oudere rietbedekking en zowel pannendak als rietdekking verkeren in zeer slechte staat en vertonen gaten (zie figuur 8). Een spouw ontbreekt bij de muren. Doordat het op de zoldering flink tocht en er beschutting ontbreekt is dit gebouw niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

Voor zover de gebouwen binnen het plangebied al toegankelijk zijn voor vleermuizen, zijn deze niet geschikt als verblijfplaats (paarverblijf, zomer-/kraamverblijf, winterverblijf) voor vleermuizen. Geen van de gebouwen is voorzien van spouwmuren en beschutting binnen deze gebouwen ontbreekt.

Er bevinden zich enkele bomen in het plangebied met een stamdiameter van > 30 cm. Ook voor boombewonende vleermuizen is dit geen aantrekkelijk gebied doordat er –met name aan de zuidzijde- een hoge cultuurdruk is. In de directe nabijheid van het plangebied staan veel kassen die 's nachts voor lichtverstoring zorgen. Bovendien zorgt de nabijheid van de A12 en uitvalswegen voor veel licht- en geluidsverstoring.

Het is echter niet geheel uit te sluiten dat enkele hoge bomen binnen het plangebied incidenteel gebruikt worden door baltsende mannetjes. Om eventuele schade te voorkomen dient daarom, indien er meerdere hoge bomen gekapt worden, voor vervangende paarverblijfplaatsen gezorgd te worden, in de vorm van vier vleermuiskasten (te bestellen via Vivara.nl), die opgehangen worden aan bomen die behouden blijven, in of in de directe omgeving van het plangebied. De meest geschikte plaats hiervoor is een luwe plek met weinig verstoring, op een minimale hoogte van 3 meter, waarbij de opening van de kast naar het zonlicht gekeerd is. Belangrijk is een open aanvliegeroute, zonder takken of bladeren voor de invliegopening. Deze vervangende verblijfplaatsen dienen gerealiseerd te zijn voordat de hoge bomen gerod worden.

Het plangebied ligt in een open polder. Doorgaande vliegroutes ontbreken in de directe nabijheid. De dichtstbijzijnde doorgaande bomenrij bevindt zich op ca. 500 m afstand. Het is niet geheel uit te sluiten dat vleermuissoorten op kleine schaal gebruik maken van de directe omgeving van het plangebied bij het foerageren. Aan de zuidzijde is de licht- en geluidsverstoring groot door wegen en kassen. Aan de noordzijde ligt open akkerland. Tijdens de bouw en in de nieuwe situatie dient daarom bij de verlichting aan de noordzijde rekening gehouden te worden met incidentele aanwezigheid van foeragerende of (in de paartijd) baltsende vleermuizen. Eventuele buitenverlichting moet aan bovenzijde afgeschermd zijn en voorkomen moet worden dat tijdens schemer en nachtelijk duister verlichting gericht is op boompartijen en akkerland.

4.3.7 Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat de streng beschermde Ringslang (FF-wet tabel 3, Rode lijst status 'kwetsbaar') voor komt in wijde omgeving van het plangebied, met name in 't Weegje. In de directe omgeving van het plangebied komt de Ringslang niet voor. Binnen het plangebied is ook geen geschikt biotoop aanwezig voor de Ringslang aangezien brede, diepe watergangen er ontbreken. De Ringslang wordt dan ook niet verwacht binnen het plangebied.

4.3.8 Overige soorten

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelden aangetroffen. Er zijn binnen het plangebied echter ook geen geschikte biotopen aangetroffen voor beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde soorten. Op basis van de biotoopkenmerken worden binnen het plangebied ook geen andere (streng) beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde soorten verwacht.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de (streng) beschermde soorten binnen het plangebied.

5.1 Conclusies en aanbevelingen

- Het plangebied heeft geen directe relatie met beschermde gebieden (Natura 2000, beschermde natuurmonumenten, (P)EHS gebieden of ecologische verbindingzones).
- Het plangebied is niet geschikt als foerageergebied voor de doelsoorten van de nabij gelegen Natura2000-gebieden. Schade aan Natura2000-doelsoorten is derhalve niet aan de orde.
- Voor de algemeen beschermde soorten (Groene kikker, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander) geldt in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een vrijstelling van de Flora- en faunawet. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
- Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de FF-wet wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De FF-wet hanteert echter geen standaard periode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Vogelnesten die jaarrond beschermd worden door de FF-wet, zijn niet aangetroffen of te verwachten binnen het plangebied. *Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.*
- Bij het veldonderzoek werden nergens binnen het plangebied aanwijzingen aangetroffen voor de aanwezigheid van de Steenuil (braakballen, specifieke mestsporen en nesten). Het is daarom uitgesloten dat de Steenuil gebruik maakt van het plangebied.
- De streng beschermde Rugstreeppad komt voor in de wijde omgeving van het plangebied. Binnen het plangebied is momenteel geen geschikt voortplantingsbiotoop aanwezig voor de Rugstreeppad. Indien er voor de nieuwbouw van de stal zand of grond gestort wordt dat lang onbewerkt blijft liggen, kan het plangebied geschikt worden als voortplantingsgebied voor de Rugstreeppad of op grotere schaal geschikt worden als overwinteringsgebied. Om vestiging van de Rugstreeppad in het voorjaar te voorkomen, moet vlak voor en tijdens het voortplantingsseizoen (globaal van half april t/m augustus) voorkomen worden dat ondiepe poelen en plassen ontstaan waarin deze paddensoort z'n eieren kan leggen. Daarnaast moet voorkomen worden dat er aan het begin van het

overwinteringsseizoen (globaal van half oktober t/m maart) zand en/of grond onbewerkt ligt waarin de Rugstreepdier zich ter overwintering kan ingraven. Advies is om de hopen snoeiafval aan de noordwestkant van het terrein te verwijderen voor half oktober.

- Uit de bureaustudie blijkt dat verschillende streng beschermde vleermuissoorten voorkomen in de wijdere omgeving van het plangebied, zoals de Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger. Er zijn binnen het plangebied geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van vleermuizen. De gebouwen binnen het plangebied zijn – voor zover al toegankelijk voor vleermuizen - ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuissoorten, doordat ze geen enkele beschutting bieden. Er zijn enkele bomen met een stamdiameter > 30 cm, maar door de ligging van het plangebied te midden van kassengebied en de nabijheid van de A12 is er veel geluids- en lichtverstoring, zeker aan de zuidzijde. Niet geheel uit te sluiten is dat de hoge bomen aan de noordkant incidenteel gebruikt worden door baltsende mannetjes. Om eventuele schade te voorkomen dient, indien er meerdere hoge bomen gekapt worden, vóór aanvang van de werkzaamheden voor vervangende paarverblijfplaatsen gezorgd te worden in de vorm van vier vleermuiskasten, die in de hoge bomen die gespaard worden opgehangen worden (*zie hoofdstuk 4.3.6 voor beschrijving*).

Ook is niet uit te sluiten dat vleermuissoorten op kleine schaal gebruik maken van de directe omgeving van het plangebied bij het foerageren. Daarom dient tijdens de bouw en in de nieuwe situatie eventuele buitenverlichting aan bovenzijde afgeschermd te zijn. Voorkomen moet worden dat tijdens schemer en nachtelijk duister verlichting gericht is op boompartijen en akkerland. Indien buitenverlichting noodzakelijk is wordt het beste gekozen voor Led-verlichting in het oranje/rode kleurspectrum (bijvoorbeeld de z.g. batlamp, kleur 'Amber' van LED-expert). Vleermuizen zijn zeer goed in staat om blauw en violet licht waar te nemen, in tegenstelling tot kleuren binnen het oranje/rode spectrum.

- De sloot langs het plangebied is niet geschikt voor streng beschermde soorten als de Kleine modderkruiper en Bittervoorn. Deze soorten worden er ook niet verwacht. Bovendien blijven de sloten bij de voorgenomen maatregelen ongemoeid. Er is dan ook geen schade te verwachten aan de sloot en/of streng beschermde vissoorten binnen het plangebied.

5.2 Algemene Zorgplicht

Voor alle planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht die is opgenomen in artikel 2 van de Flora- en faunawet. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen voor flora en/of fauna kan hebben, verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken.

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. ANWB, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, 2004.
2. Dienst landelijk gebied, *Handreiking Flora- en faunawet* oktober 2006
3. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
4. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur 2013. *Vleermuisprotocol, maart 2013*.
5. Provincie Zuid-Holland, *Ecologische verbindingzones in Zuid-Holland, Aanwijzingen voor inrichting en beheer*, 1998.
6. Watersnip Advies, Landschapskwaliteiten Veenweiden Reeuwijk, Reeuwijk, april 2008
7. Provincie Zuid-Holland, Beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland 2013, Den Haag, 21 mei 2013.

Geraadpleegde internetsites:

8. www.rijksoverheid.nl
9. www.ravon.nl
10. www.vleermuis.net
11. www.zuid-holland.nl
12. waarneming.nl

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

's-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
+ 31 (0)182-395460
www.watersnip.info
advies@watersnip.info

